

HE 156/2025 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Finnish Data Center Association ry (FDCA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta. Lakia muutettaisiin siten, että konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta. Sähköstä kannettavaan huoltovarmuusmaksuun ei ehdoteta muutoksia.

FDCA edustaa datakeskusteollisuutta Suomessa, joka on strategisesti tärkeä osa maamme digitaalista infrastruktuuria, taloutta ja huoltovarmuutta. Toimialan merkitys korostuu entisestään digitalisaation kiihtyessä ja datan määrän kasvaessa eksponentiaalisesti. FDCA vastustaa esitettyä muutosta, joka nostaisi datakeskusten sähköveroa siirtämällä ne alemmasta veroluokasta II yleiseen veroluokkaan I. FDCA:n arvioiden mukaan ehdotettu muutos vaarantaa merkittävästi suunnitteilla olevia, yli 20 miljardin euron datakeskusinvestointeja Suomeen. Investointimenetysten mittakaavaan verrattuna ehdotuksella saavutettava 47 miljoonan euron verotulo on pieni.

Tiivistelmä

FDCA ry:n mielestä lakiesitys on epäjohtonmukainen, heikentää Suomen asemaa investointikohteena ja lisää epävarmuutta. Esitämme, että lakiesitys tulee perua seuraavin perustein:

- Datakeskukset ovat energiantensiivistä teollisuutta ja sitä tulee verotuksellisesti kohdella kuten muutakin teollisuutta.
- Datakeskusinvestointeja on Suomeen suunnitteilla merkittävästi, mutta investointipäätöksiä on vielä vähän. Sähköveronkorotus heikentää Suomen kilpailuasemaa ja osa tänne suunnitelluista investoinneista siirtyy muualle tai lykkääntyy. Näin on joidenkin hankkeiden kohdalla jo tapahtunut.
- Datakeskustoimiala kasvaa globaalisti hyvin voimakkaasti ja Suomella on erinomaiset mahdollisuudet saada talous taas kasvuun sen avulla. Sähköveron korotus lähettää täysin päinvastaisen signaalin markkinoille.
- Datakeskukset kuluttavat paljon sähköä, mutta niin kuluttavat P2X ja vihreä teräs. Sähköjärjestelmän haasteet eivät riipu siitä kuka sähköä kuluttaa ja ne ovat ratkaistava joka tapauksessa. Datakeskustoimiala on jo mukana ratkaisemassa näitä haasteita.

Perustelut vastustukselle

Esitetty muutos on epäjohdonmukainen ja datakeskusteollisuutta syrjivä verrattuna muihin teollisuudenaloihin, mikäli toimiala siirretään kuluttajien kanssa samaan sähköveroluokkaan. Päätös ei ole teknologianeutraali eikä näin ollen kohtelee yhdenvertaisesti teollisuuden toimialoja keskenään. Eri toimialojen tasapuolinen kohtelu on elintärkeää myös sen varmistamiseksi, että Suomi säilyy houkuttelevana investointikohteena ja saa jatkossakin uutta perusteollisuutta tukevia investointeja sekä työtä Suomeen. Datakeskuksilla on merkittävä rooli osana puhtaan siirtymän arvoketjua ja kriittistä infrastruktuuria, minkä vuoksi toimialaa tulisi verottaa siten kuten muutakin teollisuutta, ei kuten kotitalouksia.

Ehdotus datakeskusten siirtämisestä korkeampaan sähköveroluokkaan on myös ristiriidassa EU:n julkistetun tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelman kanssa (AI Continent Action Plan). Tämän suunnitelman yksi keskeinen osa-alue on rakentaa Euroopan Unioniin laajamittainen, tekoälyyn perustuva data- ja laskentainfrastruktuuri. Edistääkseen yksityisen sektorin investointeja pilvipalvelukapasiteettiin ja datakeskuksiin komissio ehdottaa myös erityistä säädöstä pilvipalvelujen ja tekoälyn edistämiseksi. Tavoitteena on vähintään kolminkertaistaa EU:n datakeskusten, varsinkin kestävyydeltään parhaiden datakeskusten, kapasiteetti seuraavien 5–7 vuoden aikana. Yksityisiä investointeja gigatehtaisiin edistetään InvestAI -aloitteella, jonka tavoitteena on saada liikkeelle 20 miljardin euron investoinnit jopa viiteen tekoälyn gigatehtaaseen eri puolilla unionia.

Datakeskusteollisuus on suurin kasvava teollisuudenala Suomessa ja tuo uusia, puhtaita investointeja Suomeen. Sähköveron korotus heikentää Suomen kilpailukykyä datakeskusinvestointien kohteena. Suomi on houkutteleva datakeskuskohteena muun muassa vakaan poliittisen ympäristön, kylmän ilmaston sekä edullisen uusiutuvan energian saatavuuden ansiosta. Datakeskukset ovat myös tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta. Ne mahdollistavat digitaaliset palvelut, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan toiminnalle kriisitilanteissa.

Sähköveron korotus luo epävarmuutta investointiympäristöön ja johtanee siihen, että osa suunnitelluista datakeskusinvestoinneista lykkääntyy, peruuntuu tai siirtyy muualle. FDCA:n tietojen mukaan joitain hankkeita on jo peruttu ilmoitetun veronkorotuksen vuoksi. Business Finlandin tuoreen arvion mukaan Suomi ei ole enää kärkisijoilla, kun datakeskustoimijat miettivät mahdollisia investointikohteita. Poukkoileva päätöksenteko ja ennakoimattomuus on aiheuttanut sen, että Suomi on menettänyt hyvän maineensa datakeskustoimijoiden keskuudessa.

On tärkeää muistaa, etteivät datakeskukset tule Suomeen "joka tapauksessa". Datakeskustoimijat operoivat globaalisti ja investointikohteita arvioidaan monin perustein, joista sähkönhinta on yksi merkittävimmistä. Sähköveron korotus vie Suomelta tämän tärkeimmän kilpailuedun erityisesti muihin Pohjoismaihin nähden.

Investointien viivästyminen tai peruuntuminen vaikuttaa merkittävästi Suomen verotuloihin. Datakeskukset ovat merkittäviä työllistäjiä ja veronmaksajia. Veronkorotus hidastaa toimialan kasvua ja siten heikentää sen positiivisia vaikutuksia Suomen talouteen.

Datakeskukset kerryttävät myös kiinteistöveroja, yhteisöveroja sekä sähköveroa. Alemmasta sähköveroluokasta huolimatta verotulojen kokonaismäärä kasvaa huomattavasti, jos sähkövero-luokka pidetään nykyisessä luokassa II, sillä toteutuvien investointien määrä on tällöin suurempi kuin jos veroluokkaa nostetaan.

Tällä hetkellä valtaosa Suomen datakeskuksista on vasta investointien suunnitteluasteella. Sähköveroluokan muutoksella tavoitellaan verotulojen kasvua valtiolle - mutta sellaisia hankkeita ei voi verottaa, jotka eivät koskaan toteudu.

Sähköveron korotus ei myöskään edistä Suomen tavoitteita hiilineutraaliudesta. Datakeskukset voivat toimia joustavana kuormana sähköverkossa ja auttaa tasapainottamaan uusiutuvan energian tuotantoa. Päätös olisi myös täysin päinvastainen EU:n Clean Industrial Dealin kanssa, jonka mukaan energiantensiivisen teollisuuden kilpailukykyä tulee pyrkiä tukemaan kansallisella tasolla ja näin edistää teollisuudenaloja siirtymään puhtaampiin teknologioihin.

Datakeskukset käyttävät paljon sähköä, mutta kantaverkkoyhtiö Fingridin tuoreen arvion mukaan keskipitkällä aikavälillä näköpiirissä ei ole tilannetta, että uusi teollinen sähkönsyöntä (tuli se sitten datakeskuksista tai muista teollisista hankkeista) ajaisi Suomea sähköpulaan. Suomessa on tällä hetkellä noin 2000–3000 megawatin edestä uusiutuvan energian tuotannon hankkeita rakentamisvalmiina, mutta investointipäätöksiä ei ole tehty, koska sähkölle ei ole löytynyt kysyntää. Datakeskukset tarjoavat ratkaisun ongelmaan lisäämällä sähkönsyöntä ja näin tukemalla uusiutuvan energian tuotantoa.

Datakeskukset ovat kriittinen osa digitaalista infrastruktuuria, mahdollistaen esimerkiksi pilvipalvelut, tekoälyn, tutkimuksen ja kehityksen. Niitä tarvitaan ja johonkin ne kyllä perustetaan, joten eikö olisi parempi, että ne rakennetaan Suomeen kerryttämään valtion tuloja ja luomaan suomalaisille työpaikkoja? Jo päätetyillä investoinneilla datakeskusteollisuuden työllistävä vaikutus (suorat, välilliset ja heijastusvaikutukset) vuonna 2030 on yli 9 900 htv ja rakennusvaiheen aikainen, kumulatiivinen työllisyysvaikutus yli 44 000 henkilötyövuotta.

Kun Ruotsi kaksi vuotta sitten muutti verotukeaan, alkoi datakeskushankkeita siirtyä Suomeen. Jos Suomi seuraa Ruotsin esimerkkiä, vaarannamme Suomeen suunnitellut investoinnit sekä heikennämme Suomen kilpailukykyä, kun sijoittajat suuntaavat katseensa muihin maihin. Ruotsia ei tule pitää esimerkkimaana, vaan päinvastoin varoittavana esimerkkinä. Tällä hetkellä Ruotsi, Norja, UK/Skotlanti sekä Saksa suunnittelevat tai ovat päättäneet sähköverojen laskemisesta sekä muista toimista houkutellakseen lisää datakeskus teollisuutta.

Kunnioitavasti

Finnish Data Center Association ry:n hallitus

Helsingissä 18.11.2025